1878. X. évfolyam. 184. szám. Hétfő, szeptember 23.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok útján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Óthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízben közlendő hirdetések, alku szerint a legelőnyösebb árért.

Bélyegdíj: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttér“-en megjelenő közlemény 8 hasábos petit sora 15 kr.

Név nélkül bérmentetlenül beküldött közlemények nem vétetnek tekintetbe. — Ugyanúgy kéziratok sem adatnak vissza.

A t. közönséghez!

Debreczen, szept. 23.

A jövő október elsejével lapunk tizedik évfolyamának utolsó negyedébe lép. Ez alkalommal idején valónak látjuk, miszerint a tisztelt közönségnek magunkat továbbra is szives pártfogásába ajánljuk. —

Nincs szükségünk hangzatos szavakra; müködésünk eredménye leghatásosabb bizonyság arra, hogy az inditó ok és rugó cselekményeinkben mindenkor a haza szeretete volt.

Ez képezi jövőre nézve is jelszavunkat! Hazánk függetlenségének és százados jogainak kivivása és megóvásáért fogunk harczolni tovább is, mint harczoltunk eddig. Meggyőződésünket soha senki sugalmazásának alá nem vetjük, de részlehajlatlanul biráljuk a politikai s társadalmi bünöket.

Mai napság, midőn hazánk testén annyi a fekély, nagy szükség van a részrehajlatlan itéletre, mely pénzen nem vásárolható meg, és kérlelhetetlen bíróra, kinek szemeit bármely felsőbb igéretek el nem vakithatják.

Mint ilyenek kivántunk és kivánunk müködni a hirlapirodalom terén. Ajánljuk magunkat a t. közönség pártoló figyelmébe. —

Számos és tekintélyes nevü munkatársaink kellő biztositékot nyujtanak arra nézve, hogy lapunk minden tekintetben a legváltozatosabb legyen.

Politikai, társadalmi és közgazdasági közleményeken kivül, adunk érdekfeszitő tárczaközleményeket. Már a következő évnegyedben egyik munkatársunk tollából a társadalmi életből meritett hosszabb eredeti elbeszélést fogunk közleni.

A harczteri táviratok és tudósitások közlésével gyorsak leszünk, s a t olvasó közönségnek mindenben kimeritő tájékoztatást igyekszünk nyujtani.

Hirdetéseket a legjutányosabb árban veszünk fel.

Előfizetési árak:

Okt.—decz. negyedévre	2 frt 50 kr.
Fél évre — — —	5 frt.
Egy hóra — — —	1 frt.

Előfizethetni helyben a „Debreczen“ kiadóhivatalában, (Vecsey-ház,) Telegdi K. Lajos és Csáthy K. könyvkereskedéseikben. Vidéken: minden postahivatalnál.

Debreczen, szept. 23.

(P.) Nem is gondolná az ember mennyire megsértette a felső köröket a magyar sajtó magatartása a sziszek-novii vasut kérdésében. Valóban ritkán van alkalmunk olyan leplezetlen őszinte hangot hallanunk, mint mostanában a kamarilla lapja a „Wehr-Zeitung nyilatkozik ellenünk, valahányszor arra alkalmat talál.

Már a pestmegyei alispán Földváry ellen, sőt az egész megye ellen oly minden szemérmet levetkőzött hangon nyilatkozott, hogy perczig sem lehetett kétkedni, miszerint ezen hang csak kifolyása egy bizonyos kör sugalmazásának, a hol ellenünk minden alkalommal összeszokták szedni a mi sértő és fenyegető szó van Ausztria szótárában.

Az érdemes lapnak véghetetlenül zokon esik, hogy az ismeretes vasut kiépitését az összes magyar sajtó pártkülönbség nélkül — a törvényhozás meghallgatásától tette függővé, a minthogy törvényeink értelmében ilyesmit kizárólag a törvényhozásnak van jogában engedélyezni. Él is nevezi törvényeinket semmire való törvényeknek, alkotmányunkat: a lispán alkotmánynak, az előfogatok ügyét: miniszter alkotmánynak s aztán nekitámad a lapok véleményének s ilyenformáu dühöng: „Valóban régen volt, hogy még arról az oldalról is valami ehez fogható szemtelen ostobaságot olvastunk volna; továbbá A hadsereg azonban jól megtartja emlékezetében, hol keresse majd itthon ellenségét — — és a hadseregnek erős emlékező tehetsége van.

Ilyen eszeveszett hangon beszél ellenünk a „Wehr-Zeitung“ félkegyelmü szerkesztősége, de hogy honnan fu a szél mikor ő beszél, azt ma már tudjuk édes mindnyájan.

Bezzeg egy hanggal sem emliti, hogy ez az egész háboru egy óriási baklövés, egy soha helyre nem hozható szerencsétlen lépés, melynél szerencsétlenebb csak a III. Napoleon által keresett, s asszonyi politica folytán megtalált és Sedánnál végződött hadjárat volt. — Azt nem mondja, hogy az a hadsereg, — melylyel fenyegetőzik, amugy sem Sziszek felől, hanem Eszék-Bród felől nyeri ugy az élelmi- mint a lőszereket, — azaz nyerné, ha az ügyetlen kezelés miatt napokig nem kellene egyes csapatoknak éhezni, s csatákat veszniteni a lőszer hiánya miatt; vajon miért nem sürgeti egy bród-serajevói vonal kiépitését, holott mindenki tudja, hogy az már inkább megfelelne ugy a kereskedelmi, mint a háborus czéloknak?

A mi a hadsereggeli fenyegetést illeti, ezt már 1847 és 1848-ban hallottuk, igy tehát nem tesz bennünket idegesekké, csak azon bámulunk miszerint a kamarilla még nem tudja, hogy a magyar katonát többé nem lehet Magyarország ellen felhasználni, és hogy Magyarországban a törvényt még a katona is tiszteletben tartja.

Megvalljuk ez az arczátlan henczegés eszünkbe juttatja a hires Jelasicsot a ki vitéz hadseregével három nap alatt Pesten akart lenni, hanem ugy elverték, hogy egy 24 óra alatt Bécs alá futott.

És ez a mi alkotmányos kormányunk nem tehetné azt meg, hogy az ilyen szemét lapot — melynek minden sora káromlást és gyülöletet tartalmaz, mely ostoba dühében nem átalja a hadsereget ellenünk bosszura hivni, azért, mert szentesitett törvényeinket nem vagyunk hajlandók az osztrák érdekeknek áldozatul dobni, — kitiltaná a magyar korona területéről?

— No azt hisszük, hogy ehez már hiányzik a bátorság, ha bár a jogos alap — alkotmányunk megsértése — volna is reá. De hát inkább alkotmányunkat sértse meg valaki, mint a kamarilla érdekeit, ez igy volt a multban, s igy lessz mindaddig, mig Magyarország az osztrákok kegyelméből tengődik.

Annak a hires „Wehr Zeitungnak“ pedig mondunk annyit, hogy nagyon jól teszi, ha figyelmeztet arra, miszerint jó és szükséges dolog ellenségünket idejekorán felfedezni, mert ime most már tudjuk, hogy hol keressük azt.

Tudjuk, hogy halálos ellenségeink — nem Bosznia béreczei között, hanem hozzánk sokkal közelebb vannak, s tudjuk azt is, hogy ezen ellenségeinket csak ugy sikerül magunktól távol tartani, ha rendithetetlenül ragaszkodunk ősi alkotmányunkhoz s szentesitett törvényeinkhez.

Ebből a német lap tisztességes őrjöngéséből pedig az a tanuság, hogy: a kutya is azért ugatja meg a holdvilágot, mert bosszantja, hogy meg nem marhatja azt.

Politikai hirek.

— **A miniszterek** a jövő hét közepétől kezdve, mind Budapesten lesznek s megkezdetnek a tanácskozások a jövő évi budget összeállitása ügyében.

— **A népgyülés** Budapesten meg fog tartatni. Főtárgya fog lenni a kormány keleti politikája. A népgyülés további tárgyai és összehivásának módozatai megállapitására, ma este a Hungáriában nyilvános értekezlet tartatik.

A háboru és még valami.

Debreczen, sept. 23.

A háboruról, mióta csak tart, sok mindenfélét irtak már a lapok, különböző variatiókban előadva annak okait következményeit, hatását, visszahatását, stb. ugy a mint éppen egyik másik rovatvezetőnek eszébe jutott.

A dologban ugyan nincsen semmi csudálni való, mert hiszen a példabeszéd is azt tartja, hogy „messziről jöttnek szabad hazudni,“ azok a harczteri „eredeti“ táviratok, és levelek „saját“ tudósitóktól, bizon megtehetős utat tesznek meg, mig ide érkeznek, s igy egyáltalában semmi különös sincs abban, ha e tudósitások soha nem látott és nem hallott dolgokat regélnek, a melyeket mi nekünk simpliciter el kellene hinnünk.

Igen gyakran megtörténik aztán, hogy ugyanaz a forrás, mely arról értesitett tegnap, hogy egy halom emberfejre bukkantak a harcztéren, és ezért kétszáz bosnyákot akasztottak volna fel, ma ugy igazitja helyre „téves“ közleményét, hogy azok a fejek nem a mi ezredeinkből lekaszabolt katonák fejei voltak, hanem valóságos dinnye és tök, miket a bosnyákok költözködő tömegei halmoztak fel.

Ilyen s számos hasonló téves értesitések alapján a politikai sajtónak kormány segélyen felcserepedett része aztán felbátorodva arra vetemedik, hogy e rémséges dolgokról magának iszonyatos képeket rajzoltasson és azzal a magyar olvasó közönségnek jó izlését megrontsa, az idegen földön harczoló gyermekeik iránt aggódó szülőket kétségbeejtse, s végre, hogy a kevésbé müvelt népet még inkább butitsa, a helyett hogy értelmét fejlesztené, fölfogását tisztitaná.

Sajnos hogy a köznép e ponyva irodalomnál is veszedelmesebb lapokat pártolja, sajnos hogy a kormány mely a jobb érzelmü sajtót gyakori zaklatásoknak teszi ki, ezen a népmivelődés elleni merénylettervő zuglapokat nem irtja ki, azok terjedését nem akadályozza, hanem hagyja dudva módra felburjánozni, a jobb izlés és érzék de különösen a magyar irodalom véghetetlen kárára.

Mert hiszen ahoz, hogy a köznépet valaki fére vezesse, hamis hazug közleményekkel áltassa, nem kell oly különös tudomány, politikai magas képzettség; elegendő ahoz, mint tapasztaljuk egy multját megtagadott renegát, a ki nem talált magának tiszteségesebb foglalkozást a — népbutitásnál.

Ámde térjünk vissza elmélkedésünknek kiindulási pontjához. Hogy a már hozzánk érkezett hirek mind különböző alakban dolgoztatnak és tálaltatnak fel a közönségnek, jól tudjuk, de az igen természetes is. Minden publicistának más más a gondolkozásmódja és felfogása.

De hogy a „hivatalosan“ kiadott bulletinek is gyakran nélkülözzék a valószinüség színét, azt már határozottan kárhoztatni lehet. Minek adjunk hitelt, ha azoknak nem?

Most tünik csak ki, hogy mindazon jelentések, melyek azt mondották, hogy Szapáry hadosztálya és a Fhilippovicsé közt az összeköttetés nem szakadt meg, megannyi hazugságok voltak, mert Szapáry csak most kezd ugy müködni, hogy az összeköttetést Filippovicscsal eszközölje. E szerint ezen utóbbinak helyzete épen olyan kétes volt mint Szapáryé és Joannovicsé.

Azt mondják, hogy az is tulzás, hogy a boszniai sereg tartása naponkint egy millióba kerül, mert az csak 600—700 ezer forintra rug naponkint, de télen több lesz, és kiszámitották, hogy az occupatió maga háromszázmillióba fog kerülni, azután következnek a majdnem kiszámithatlan beruházások az elpusztitott és népteleniett országban. Ha meggondoljuk, hogy Bosznia és Herczegovina valóságos értéke — a jövedelem szolgálván irányadóul — nem több 100 milliónál, ha még Ausztria-Magyarországnak volna annyi heverő pénze mint Angliának, akkor még lehetne remélni, hogy vagy 100 év mulva jövedelmezővé tegyük Boszniát, de igy ez csak zsirunkat fogja fogyasztani, mint orvosi vérbefecskenéseknél az orvoslásul szolgáló ember meghalhat, hogy egy haldoklót rövid időre megmentsen.

Montenegró is csak bottal ütheti nyomát azon ajándéknak, melyet a berlini congressustól kapott. A legnagyobb erőmegfeszitéssel, igy mondják, talán összeteremthetne 60-70 ezer embert. Ez ugyan nagyitás, Montenegro lakossága 180.000 ember, s igy 5-re 2 katona jutna, mi valóságos absurdum — mig Albániában az albán liga már most is 100.000 ember felett rendelkezik és legközelebb az albánok ismét 3000 embert küldöttek Podgoritza védelmére, az albánok pedig kissé más legények ám, mint a nizámok és basibazukok.

Szerbiára pedig Montenegró alig számithat, mert Szerbiának is elég baja van a neki átengedett, egykor Bulgáriához tartozó területtel, a pirotiak mind ellagyják a szerbek által elfoglalt helyeket és Bulgáriába menekülnek, ugy hogy Bulgária még constituálva sem lesz és már is ki fog közte és Szerbia közt törni a háboru.

Budapest szept. 21.

Magyarország részvéte a bosnyák háboruban. Hogy mennyire indokolt a panasz, miszerint Magyarország van tulterhelve a bosnyák expeditióban emberáldozattal, hogy mi viseljük a háboru sulyát inkább, mint Ausztria, noha ezen háboru sehol sem népszerütlenebb, mint Magyarországon; és hogy nem indokolatlan a feltevés, mintha hadügyminiszterium szándékosan a magyarországi csapatokat mozgósitotta, hogy azokat az országból kivonja, bizonyitja a P. N. következő összeállitása.

A közös hadsereg sorgyalog-ezredeinek száma: 80, ebből magyar 40 tehát épen a fele. Mozgósitva van 42, ebből 27 magyar és igy csak 15 lajtántuli. A mozgósitott magyar ezredek következők:

6. sz. Coronini-Kronborg gr. (Ujvidék.) 12. sz. Vilmos főhg. (Komárom), 16. sz. Wetzlár báró (Belovár), 19. sz. Rudolf koronaherczeg (Győr), 23. sz. Airoldi báró (Zombor), 26. sz. Mihály, orosz nagyherczeg (Esztergom), 29. sz. Scudier báró (Nagy-Becskerek), 32. sz. Este főherczeg (Buda), 33. sz. Kussevich báró (Arad), 37. sz. József főherczeg (Nagy-Várad), 38. sz. Mollináry báró (Kebskemét), 39. sz. Alexis, orosz nagyherczeg (Debreczen), 44. sz. Albrecht főherczeg (Kaposvár), 46. sz. Szász-Meiningeni herczeg (Szeged), 48. sz. Ernest főherczeg (Nagy-Kanizsa), 52. sz. Ferencz Károly főherczeg (Pécs), 53. sz. Lipót főherczeg (Zágráb), 60. sz. báró Nagy (Eger), 61. sz. orosz Czezarevics (Temesvár), 68-ik számu Rodich báró (Szolnok), 69. sz. Jellacsics gróf (Székesfehérvár), 70. sz. Philippovics Ferencz báró (Zólyom), 71. sz. Rossbacher báró (Trencsén), 72. sz. Dormus báró (Pozsony), 76. sz. Knebel báró (Sopron), 78 sz. Sokcsevics báró (Eszék), 79. sz. Jellacsics gróf (Nyiregyháza.)

A mozgósitott lovassági ezredek száma hat, ebből öt Szt. István koronája országaiból való ugymint az 5. sz. (Sopron.) 7. sz. (Pécs,) 8. sz. (Kecskemét.) és 12 sz. (Gyöngyös,) huszár — meg az 5. sz. (Eszék) és 12 sz. (Zágráb) dzsidás ezredek.

— **Tisza Kálmán vád alá helyezését** a közelebb megnyitandó országgyülésen, az ország minden részéből óhajtják és hangoztatják.

A kitünően szerkesztett „Szegedi Napló“ erre vonatkozlag többek közt a következőket irja:

Az országgyülés legelső dolga lesz büntetni.

Szomoru kötelesség, de a nemzet akarata diktálja. S az parancs.

Tisza Kálmánt vád alá kell helyezni.

Tudni akarjuk Tisza Kálmántól, van-e hát alkotmányunk vagy nincs.

Ha van, — hogy merte azt megszegni; há nincs, hogy merte azt feladni?

Meg akarjuk tőle tudni, mi ösztönözte arra, hogy bünös játékot üzzön velünk, hogy a mi akaratunkat hamisitsa meg a trón előtt, s hogy a trón akaratát hazug szinekben adja elő a nemzetnek s meghamisitsa azt is.

Számon akarjuk kérni azon vakmerőségét, hogy egy egész lételünket veszélyeztető politika eszközének dobott oda.

És számon akarjuk kérni az egész bünlajstromot, mely hosszu, mint a szenvedés, mely éget mint a sajgó seb, mely megtorlást kiált, mint a megtépett becsület.

Levél a harczterről.

— A „P. F.-ból. —

Serajevo, sept. 14.

Serajevó bevételéig bezárólag küldöttem tudósitásaimat. — Azóta valami különös nem történt velünk. Ezredünk a város körül, ágakból készitett, szalmával cserepezett és bélelt sátrakban áll, hová az eső nem esik bele, ha — napos idő van. Csakhogy nagyon sokszor bőrig ázunk; annyira megszoktam a földön alvást, hogy haza menve — ha csakugyan Isten megengedi a kedves otthont még láthatni — a

---

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

A SZERENCSE FIA.

Regény az életből.

Irta: **Zombori Gedő.**

(61. folytatás.)

Szólt a nő szerelemmel és most megcsókolta jegyesét.

Bartha egyedül maradt.

— Milyen jól esik a tudat, hogy ő még most is szeret! Milyen nemes lélek! Milyen boldog lehettem volna! . . . . Most már nem lehet. Férje becsületes nevet hagyott reá, ezt nem szabad meggyalázott névvel cserélni fel. Tudom, érzem, hogy meg nem javulok; de olyan gazember nem vagyok, hogy őt szégyennel boritsam, boldogtalanná tegyem . . .

Ezzel felkelt, s tántorogva oda hagyta a lakást, hogy többé vissza ne térjen.

Érzi, hogy szerencsétlen, boldogtalan lenne az, a ki vele összekötné sorsát. Fut, szaladt a mennyire erőtlen lábai birják, fut a boldogság elől.

XXV.

Betegen, elalélt an egy kolduszerü egyén vánszorog végig a kies Boczfalva egyetlen főutczáján a csörgedező patak mentében.

Három hónapja, hogy vonczolja erre felé a nyomorult testet, három hónapja nem volt fedél alatt, életét az összekoldult penészes kenyérrel tengette. — Tegnap még ittas volt, e szent helyen ma józan, — mert szent helyre, — szülőföldjére ért.

A patak hullámai mint ismerőst csevegve köszöntik, — a fák lombjaikkal susogva intenek felé.

A boldogtalannak ugy tetszik, mintha beszédök olyan szemrehányás volna:

— Mig boldog voltál, kerültél, megvetettél, most keresesz fel mint szegény és nyomorult; de mi azért szivesen fogaduuk, hisz itt születtél, bölcsőd itt ringott, tanui voltunk boldog gyermekkorod játékainak, édes álmainak!

Megy, minden lépésen egy édes s mégis keserü emlék.

A szellő megcsókolta barázdákkal vésett homlokát, a föld megpuhitá rögeit vérző lábai alatt.

— Szegény szerencse fia! Nem elégedtél meg a mit jó sorsod adott, mindig többet többet akartál, nem a mi lehettél volna, az akartál lenni a mi nem lehettél, hibás vagy, bünös vagy és mi mégis szánunk.

Keble ugy zajgott, csend és béke mosolygtak felé a házikók fehér falairól, a kis virágos kertekből.

— Szivedet megvérezték a nagyok és gazdagok, ábrándjaidat kijátszotta a társadalmi előitélet. A melybe ugy bele szerettél abban a fényes gazdag nagy világban nincs többé mit keress. Oh kitaszitottak keblökből, elzárták előled az utat; ne félj mi befogaduuk, adunk neked pihenő helyet.

A kék ég tisztán tekint alá, mintha mondaná:

— A nagyravágyás bántott, magasabb légkörbe vágytál, a hova nem emelkedhettél; a csillagokat nézted és nem a lábadnál nyiló virágot. A körben, mely számodra készen állott, lehettél oh lehettél volna soknak öröme, büszkesége: igy szégyene vagy a világnak, magadnak, tétlen és nyomorult; de én nem hibáztatlak, befedlek édes palástommal. Vádoljanak ha kell az emberek.

De az emberek, legalább itt, nem vádolták. Jöttek, mentek mellette, régi ismerősök, uj nemzedék, egyiket elfeledte, a másikat soha sem látta, itt-ott feltüntek ép, egészséges, vidám arczok, oskola és játszótársai, senki sem ismert reá. Ki is gondolhatta volna a koldusban a délczeg ifjat, a ki nehány év előtt itt oly fényben jelent meg, a kin akkor annyiak szeme megpihent.

— A Bartha Mózes komám Gáborja nagy ur most valahol! E volt a közhiedelem.

A lelkész lakából ifju pár jött ki, a lelkész és neje, tiszteletes Kádár János uram és felesége Lidike.

A ki annyit eltemetett, kisiratott, már 4 éve, hogy eltemették, megsiratták az öreg „atyá“-t, az öreg lelkészt; de előbb már életében egyházát és leányát Kádár Jancsi gondjaira bizta. Jancsi barátunknak a jószág igazgatóság és Zefi rég kimentek eszéből, boldog és megelégedett azzal, a mit a végzet juttatott.

A lelkész pár arczán megelégedés, szemökben boldogság ragyog, ruházatjok egyszerü, de tisztességes jólétre mutat. A mezőre mennek megnézni a munkásokat. Kar a karban, csevegnek édesen, meleg pillantásokat váltva. Oh milyen elragadó boldog élet!

— És ez a boldogság az enyim lehetett volna! sohajtott a boldogtalan.

A lelkészt és nejét, hivei, és ők viszont azokat, annyi szeretettel köszöntik, mintha egy család tagjai volnának. A mi előtt a tisztán tartott, — illatos fáktól árnyalt udvarból kiléptek volna, egy kis 4 éves fiut megcsókoltak, s azután ott hagytak játékai közt a gondviselőnő mellett, vissza vissza tekintgettek s a gyermek oly zengzetesen kiáltotta utánnok az édes apa anya nevet.

— Ez az igazi boldogság! Minden minden más csak hiában valóság! Sohajtott a rongyfedett vándor. Nem birta tovább vonczolni kinait lerogyott a lelkészlak szegleténél. Lelkét irtóztató gyötrelem szivét kifejezhetlen fájdalom járta át, agyán kin vonaglott keresztül, arczát eltakarta két tenyerébe hogy ne lásson többet abból a jóllétből boldogságból, mely mind az övé lehetett volna ha a való utján halad, s nem az elérhetlen ábrándok tarka képeit kergeti.

— Oh miért nem jöttem vissza ide, milyen boldog lehettem volna itt. Miért miért nem maradtam itt!

(Folyt. köv.)

puha ágyat megszégyenitem és a földre fekszem. Élelmünk, mely sokáig szük adagokban jött, most már kielégitő. — némelykor lemegyek ebbe a ronda városba; betérek a vendéglőbe, oda állok a fő-tüzhely mellé egy tányérral, de hasztalan kiabálok, mit sem adnak belé; kénytelen vagyok hát a nagy husosvillát megkeriteni s egy adag valamit tányéromba terelni. — Voltam a templomban is, ez egészen egyszerü, finom gyékénnyel a padlón. Egyes fülkék vannak benne, hova a törők bemenve, egy kissé állva imádkozik, de csakhamar földhöz vágja magát. Saruikat, melyeket bemenet levetnek és kezökben tartanak, kijövet, miután az udvarban levő kutnál megmosakodik, ismét félhuzzák.

Szeptember 2-án korán reggel felkelt inasom s mondja: Wir marschieren ab! Azt hittem, haza megyünk, mert a napokban a felől sokat beszéltek, nagyon örültem és mégis alig mertem kérdeni: hová? a felelet lőn: nem tudom. Csak hamar kisült, hogy Mokró felé több ezer felkelő van, oda kell mennünk. Oly hirtelen jött a parancs, hogy élelmi szerekkel sem láthattuk el magunkat, csak zwiback és egy bádog piksisbe zárt gulyás volt tarisznyánkban. Reggeli 6 órakor indulva, este 7-ig mászkáltunk járatlan, sáros utakon. sziklárol sziklára ugrálva, levágott fatörzsökbe kapaszkodva, az eső csak ugy dölt; oly rengeteg erdőn át vezetett kalauzunk, a milyenek csak Amerikában találhatók. Egy völgyben lagert ütöttünk, ott megettük a conservet, aztán ismét tovább indultunk és pedig egész kerülő uton, hogy az ellenséget, mely elülről kisebb csapattal volt elfoglalva, hátulról támadhassuk meg. Innét óriási erdőn mentünk keresztül, iszonyu esőben, üres hassal, üres tarisznyával. Este felé egy nagy hegy tövébe jutottunk, a melyen túl a völgyben az ellenséget lenni mondották; óvatosan másztunk föl és láttunk — semmit. Az ellenség megugrott; számos égő fatuskókat hagyva hátra. Ujra lágert ütöttünk, ettünk — semmit, fáztunk eleget. Harmadnap délben visza indultunk a dicső eredményü expeditióból. Én útközben megbetegedtem s kénytelen voltam visszamaradni inasommal. Szerencsémre voltak kocsik s azokkal negyed napon, ebéd után visszaértem sátramba, kimerülten és éhesen.

A napokban lemegyünk a városba szállásolni, bizony ideje is, hogy fedél alá jussunk. Az élelmiczikkek most is drágák, azonban nem annyira mint előbb. Kereskedőknek és vendéglősöknek meg van tiltva, bizonyos megszabott áron felül adni el, mire a gensdarmerie ügyel föl. — A város czivilizátió alá vétetett. Az utczákban lámpák vannak, az utczákat német feliratokkal kezdik jelezni. Sok polgári egyén látható, kik Osztrák-Magyarországból jöttek ide.

A napokban egy előkelő törököt, Hafiz pasa vőjét, végezték ki, ki Szerajevó ostrománál egy felkelő csapat vezére volt, s mindazt, a ki nem akart az osztrákok (szerintük swábok) ellen harczolni, ő maga gyilkolta meg. A vádjegyzőkönyv előtte felolvastatván, az abban foglaltakat ismételve valóknak kijelentette, és aláirta. — Ennek folytán a hadbiróság egyhangulag mit a kardok s illetve oldalfegyverek egyszerrei kirántása jelentett, halálra itélte. Halála előtt, kivánsága felől megkérdeztetvén, kijelentette, hogy mosakodni és imádkozni akar. Elvégezvén ezen vallásos előkészületet, az ősz szakálu, sáppadt arczu, középtermetü, megviselt ruháju fogoly, kiben az uri gőg és elszántság most is meglátszott, keletfelé fordulva, leült keresztbe vetett lábakkal. Kezeit össze — szemeit pedig kivánsága szerint, veres kendővel bekötötték. Még ekkor is mosolygott, ugy látszott, lelkével már a hurik paradicsomában volt. — A katonai négyszeg sorfal között 8 gyalogos két sorban a legnagyobb csendben ment feléje. A „feuer“ szóra négy elsütötte fegyverét, az elitélt szó nélkül dőlt el, — az orvos megvizsgálván, még életjelt látott benne, mit azonban a másik négy golyó végleg megszüntetett. A hullát azonnal eltemették.

A viszontlátásig! K. E.

— **BUDAPESTI HIREK. A fővárosi iparosok köre**, előadásokat fog rendezni a mozgósitottak családjai javára. **Az állatkertben** a második sorshuzás tegnap délután tartatott meg. **Több urhölgy** ajánlkozott, hogy a sebesülteket ápolni segitenek, de az egészségügyi személyzet elegendő levén, ajánlatuk nem fegadtatott el. **A budapesti** nőegyletek közös ülést tartottak, melyben elhatároztatott, hogy „központi segélyző“ egyletté alakulnak a sebesültek és a mozgósitottak családjai segélyezése végett. A segélyezés kiterjed az egész országra, s a gyüjtés: gyüjtőivek kibocsátása, hirlapi felhivás és jótékonyczélu mulatságok rendezése által eszközöltetik. **Öngyilkosság**. Szák Zsuzsánna 24 éves hajadon cseléd a nándor-utcza 13 sz. ház harmadik emeletéről levetette magát s szörnyet halt. Midőn a kerületi orvost Kresznek nevüt hivták azt felelte, hogy: miért menjen ugy is meghalt az? **Baleset**. A károlyutczában egy haladó postakocsi kereke kiesvén eldölt, és a posta tisztet oly szerencsétlenül dobta ki, hogy életéhez kevés a remény.

POSTAÜGY.

Debreczen, sept. 23.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek a nagyméltóságu földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium által folyó év september hó 9. kelt 15.832. számu kibocsátványnyal a magán felekhez intézett hivatalos leveleknek kényszeruton való kézbesitésére vonatkozó eljárást tudomására hozni:

„A magán felek a portomentes közhatóságok és hivatalok által hozzájok intézett hivatalos leveleket elfogadni tartozván, ha az elfogadást mégis megtagadják, a visszautasitott levelek kényszer utján következőképen kézbesittetnek:

A leadó postahivatal az el nem fogadott hivatalos levelet az illető község-elöljáróságnak adja át, mely azt kézbesitő közege által a czimzett lakására küldi s ha az a levelet akkor is vonakodik elfogadni, a kézbesitő azt czimzettnél hagyja s ennek megtörténtéről két példányban bizonyitványt ad a leadó postahivatalnak, mely az egyik példányt megtartja, a másik példányt pedig a feladó hatóságnak küldi meg.

Az igy kezelt levél helyesen kézbesitettnek tekintetik.

Ha az igy kényszer utján kézbesitendő levél, mint portóköteles, portóval van terhelve, — a leadó postahivatal a postát a megkeresésben kiteszi, a kézbesitő közeg pedig a kézbesités alkalmával beszedi s a postahivatalnak átszolgáltatja. Ha azonban czimzett a levelet a kézbesitőtől sem fogadván el, az nála hagyatott s igy a portó ez alkalommal beszedhető nem volt és czimzett azt a kézbesitéstől számitandó 15 nap alatt önként meg nem fizeti, a községi elöljáróság azt a m. kir. pénzügyi miniszternek 1878 ik évi jul 6 án 34129. sz. a. kelt körrendelete alapján az egyenes adók behajtására nézve fönálló szabályok szerint, végrehajtás utján hajtja be s a postahivatalnak adja át.

A magyar kir. postahivatali főnök

Mayer Antal.

— **VIDÉKI HIREK. Az Aradmegyei** főispán Dáni Ferencz — miután hazafias meggyőződésből nem támogathatja a Tisza kormányt — benyujtá lemondását. **Titkos egylet.** Eperjesen egy titkos jótékony egylet áll fenn és készit tépést a sebesültek számára. Az egyletnek öt leány tagja van de nevüket el nem árulják világért sem. Volnának csak asszonyok!

UJDONSÁGOK.

* **Kérjük t. előfizetőinket**, hogy a jövő évnegyedre előfizetéseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek, ne hogy a lap küldésében akadály forduljon elő, s hogy a lappéldányok nyomatása iránt eleve is tájékozva lehessünk.

* **Lapunk** t. barátait általában kérjük, hogy az uj negyedév közeledtével lapunkat minél szélesebb körben ajánlani és ismertetni sziveskedjenek.

* **Adakozás.** A városunkból mozgósitott katonák hátrahagyott szükölködő családai felsegélésére özv. Szecsey Sándorné asszony 2 frtot küldött szerkesztőségünkhöz, mit köszönettel elismerünk, valamint azon csomó tépést és sebkötőt, melyet Vásári Istvánné asszony küldött.

* **Mult szombaton** este ¼ kilencz órakor a toronyőr tüzet jelzett, mely alkalommal mind az önk. tüzoltóegylet mind pedig a főisk. tüzoltóifjuság csakhamar kirohant. Azonban a tüz a város határán kivül esvén, az őr a tüzet „visszamondta“, s igy történt, hogy sem a tan. ifjuság sem a tüzoltó-egylet a tüz szinhelyére el nem mentek. Vigyázatlanság következtében ugyanis a szepessi pusztán Mandel Jakab tanyáján tüz ütött ki, mely egy lakó házat s egy kazal szalmát elhamvasztott. A tüz tovább terjedését a közel lakó egyének aztán magakadályozták. De ugyanez alkalommal oly dolgok is történtek, miket el nem hallgathatunk. Az ügy sok mendemondára adott alkalmat a városban, biztos tudomást szerzendő tehát, az önk. tüzoltóegylethez fordultunk, melynek panaszkönyvéből valóban szomoru dolgokról értesültünk. Fent emlitett időben mindkét tüzoltó egylet kirohant s véletlenségből egymással szemben találkozott. A főiskolai tüzoltó ifjuság a helyett, hogy haladt volna hazafelé, megtámadta az önkéntes tüzoltókat, és „üsd, vágd le, ha ki nem tér“ féle kiáltásokkal csakugyan ütni kezdték az önk. tüzoltó egylet lovait. — Nem tudni, mi fejlődött volna ki a dologból, ha a rendőrség közbe nem lép, s az ifjuságot távozásra nem kéri, s a mi még legsajnálatraméltóbb a dologban az, hogy a főiskolai tüzoltó egylet elnöke jelen lévén, a veszekedőket nem hogy csillapitotta volna, de még inkább izgatta. Ez a tényállás, és mi bátrak vagyunk kérdezni, — hogy hát már idáig fajult a két egylet között az ellenszenv? Mire fog ez vezetni? — Hiszen e szerint félni lehet attól is, hogy tüzeset alkalmával a két egylet a helyszinén perel össze, s egyik a másikat a tüzbe is képes lesz dobni. Hát a főiskolai tüzolt. ifjuság, — mely az iskola falai közt müveltséget van hivatva elsajátitani, — annak ilyen formán adja jelét? Sajnáljuk az eseményt valóban, — és felhivjuk reá városunk hatóságának figyelmét, miszerint hasson oda, hogy a viszálkodásoknak vége legyen, mert a történhető szerencsétlenségekért ő lesz a felelős. Mindezeket pedig elkellett mondanunk, sine ira et studio, s a nélkül, hogy egyik vagy másik félnek pártjára állani akarnánk.

* **Esküvő.** Ma délután 5 órakor esküdtek egymásnak örök hüséget Varga Lajos fiatal kereskedőnk és a szép Vetéssy Ida kisasszony. Megelégedés, boldogság kisérje az ifju pár frigyét.

* **A szüret.** A debreczeni összes szőllőskertekben a szüretek következő napokon fognak megtartatni: október ho 2—3 ik napjain homok, szécsényi és csapó kertek; okt. hó 9—10 ik napjain téglás, csige, varga és posta kertek; okt. hó 10—11. napjain hatvan, köntös és vén kertek; okt. hó 11—12. napjain sesta, séta, uj kert, tóczós kertek; október hó 17—18-ik napjain boldog kert.

* **A tiszántuli** helv. hitv. egyházkerület térképe, tervezte s főt. Révész Bálint superintendens s kir. tanácsos urnak ajánlja **Zsigmond Sándor** h.-szoboszlói ref. lelkipásztor. Ez a czime azon térképnek, mely Kutasi Imre helybeli nyomdájából a napokban került ki. A térkép nagy gonddal s szembetünő müizléssel van kidolgozva, s becsét a világos, tiszta nyomás mindenesetre jelentékenyen emeli. A térképen oldalt a szükséges statisztikai adatok is elő tüntetve vannak, Valóban kivánatos volna, ha minden egyházkerületnek volna ily sikerült térképe. A kitünő mü ára 1 frt. Megrendelhető szerzőnél.

* **Tépésadományokat** küldöttek még hozzánk Deák Ferenczné helyből, Reiner Zsófia H.-Pályiból, köszönettel vettük.

* **Az „ember vásár“-ban** tegnap reggel valóságos csata volt. A munkások fellázadtak a rendőrök ellen, s kicsi hija volt, hogy a csatatéren nem maradt a szokászos „egy“ halott. Ugyanis két napszámos összeveszett; ütötték egymást elébb szóval, majd bottal; a bot aztán természetesen véres nyomokat hagyott hátra, ugy hogy a dolog rendőri beavatkozást igényelt. Igen ám, de a semleges hatalmak (az ott álló munkás nép) nem tudni, mely szerződés paragrafusainak alapján a beavatkozás által határ és jogsértést konstatáltak, s visszautasitották a rendőrt, ki az ellenszegülők egyikét „internálni“ akarta. — Ekkor aztán megszóllaltak az ágyuk (a kövek) csattogott a kard (kasza) és a golyó (kavics) zápor elől alig tudott megmenekülni a rendőr, a ki, hogy életét megmentse, egy házba szaladt, s annak kapuját magára zárta. Itt aztán vége van a háborunak? kérdi a szives olvasó. Nincs, mert az insurgensek közül vagy negyvenet befogattak, és a legközelebbi congressus (nem a berlini) lesz hivatva felettök kemény itéletet mondani.

* **Uj üzlet.** Szteriady Sándor ma nyitotta meg 25-kros üzletét a rózsatéren. Károlyi József volt üzlethelyiségében, Ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

* **Gyilkosság.** Hatvani István nevü ember tegnap este összeperelt a város erdőcsőszével Kovács Jánossal; Hatvani aztán annyire dühbe jött, hogy a csőszt pisztolylyal agyon lőtte, s az rögtön meg is halt. A gyilkos elfogatott, s most azzal védi magát, hogy csak véletlenségből történt, mivel önmagát akarta főbe lőni, de a pisztoly fére csuszott.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**

U J S I N G E R V A R R Ó G E P E K.

HOLVAY GYULA DEBRECZENBEN.

Mélyen tisztelt hölgyek!

Azon általános bizalom, meilyel árult varrógépeimre nézve több éveken keresztül megajándékozni méltóztattak, szives kötelességemmé teszi a tisztelt hölgyeket, következőre figyelmeztetni. A különböző varrógépek, jobb és csekélyebb, tartós és könnyebben kezelhető vagy könnyebben romolható szerkezettel birhatnak és a szerint fokoztatik becsük a háztartásban. A hosszas tapasztalás és a varrógépekre tett és feljegyzett megelégedései nyilatkozatok azon meggyőződésre hoztak, hogy jelenleg az Uj Singer-féle varrógépek mint európai és igy nem amerikai készitményüek, leginkább felelnek meg a czélszerüség, csinosság, tartósság és olcsóságnak. — Emlitett varrógépeknél, több nagy előnyök közt az alsó czérna felmotolása alkalmával a gépezetnek csak egy kereke jön mozgásba, mig a többieknél az egész gépezet müködik és igy a hamari kopásnak ki van téve; kezelésök könnyebb, járások zajtalanabb a többieknél, azonkivül pedig tetemesebben kevesebbe kerülnek, mint az eddigiek. Ezen kitünő és olcsó varrógépeket, melyek nálamnagy választékban kaphatók, a tisztelt debreczeni és vidéki hölgyeknek becses figyelmökbe ajánlom és kegyes bizalmokat továbbra is részemre kérem.

Mély tisztelettel

Holvay Gyula,

a varrógépek főraktárának tulajdonosa.

Üzletbeszüntetés végett

önkéntes végkiárulás.

Van szerencsém tudatnom, miszerint üzletemmel végképpen felhagyni, magamat elhatározván, az abban jelenleg létező vászon, rőfős és rövidáru czikkekből álló összes készletet, önkéntes végeladás utján, igen jutányos árban elárusitom.

Mire a t. cz. közönséget, tisztelettel meghivom

Kern Adolf,

czég alatti üzlettulajdonosa.

(305.)

Üzlethelyiség: főpiacz, tábornoki lakházben.

Huzás október elsején.

Igérvények.

Bécsi-sorsjegyekre 2½ forint és bélyeg | Hitel-sorsjegyekre 4½ forint és bélyeg

Kettő együtt csak 6½ és bélyeg

Főnyeremény 400.000 frt. Főnyeremény

Váltóirodája a „Merkur“ kiadóhivatalának.

Bécs Wollzeile 13. Bécs

Ch. Cohn.

335.

Rendkivüli kiárulás

a Molnár és Társa csődtömeg

városház alatti helyiségèt

ès

árumaradványát átvevém,

miután még az őszi idény előtt beakarom

SELYEM,- DIVAT- és KÉZMÜARU

üzletemet,

e hó folytán eszközlendő bevásárlásaim által rendezni:

az átvett árumaradványt

a becsárnál is tetemesen olcsóbban

kiárulom.

Miről van szerencsém a nagyérdemü közönséget ezennel értesiteni.

Tisztelettel,

ZÁDOR LAJOS.

(332.)

!!6 évi jótállás!!

hogy fehéren maradnak következő valódi angol Brittánia ezüst tárgyak.

Csak 6 trt 85 krért kap mindenki **40 darab** czélszerü és mesés olcsó tárgyat, melyek kitünő minőségükért irásbeli jótállás adatik, és pedig:

6 drb	**Brittania ezüst asztali kés angol pengével**
6 „	„ „ „ villa, jó minőség
6 „	„ „ „ kávés-kanál sulyos faj,
6 „	„ „ „ evő-kanál kitünő
1 „	„ „ „ levesmerő kanál,
1 „	„ „ „ tejmerő-kanál,
6 „	pohártáreza,
6 „	késpalló, kristály,
1 „	bors- vagy czukortartó
1 „	czukorfogó.
40 drb.	

Az itt elősorolt 40 darab háziszükséglet (angol gyártmány) kóstál összesen **csak 6 frt 85 krt.**

Ezenkivül ajánljuk: csinos Victoria-gyertyatartókat, párját 85 kr, 1.05, 1.25, 1.50; 2 frtjával. Kávé vagy thea-kannákat 2 frt, 2.50, 3, 4 frtjával. Czukortartókat 2 frt 50 kr, 2.80, 4, 5.50, 7 frtjával. Eezet-olajüvegeket 2.50, 3-50, 4.25, 6 frtjával. Vajtartókat 75 kr, 1.20, 1.70, 2.80, 4.25, 4 frtjával. Kézigyertyatartó drbja 45, 65, 80 kr, 1 frtjával. Thea- vagy hamutartó 60, 75, 80 krajczárjával és még más számos tárgyak.

Egyedül megrendelhető a m. kir. osztrák-magyar birodalomban:

Blau & Kann

British Silver Manufacturing in Wien

I. Elisabethstrasse, Nr. 6.

Megrendelések teljesittetnek utánvéttel vagy előleg beküldése mellett. (308.)

Makkolási hirdetmény.

Gróf Forgách István nagyszalánczi uradalmában 900 darab sertésnek telelő bükkmakk szabad kézből eladó.

Venni szándékozók a nagyszalánczi főerdészeti hivatalnál tudakozódhatnak.

(336.)

Védjegygyel — Ajánljuk — védve

Elsinger M. J. és fiai

Bécs, Neubau, Zollergasse 2

császz. kir. hadügyministerium, ő felsége haditengerésze és számos jótékony intézet sat. szállitói

császz. királyi szabadalmazott gyárának

legjobb és legajánlatraméltóbb

eső köpönyeit,

kocsitakaró ponyváit, ágybetéteit, sátorkelméit.

Makkolási árverés.

Gróf Károlyi György örököseinek tulajdonát képező krasznabélteki uradalom erdőségeinek makktermése f. hó 29-én reggel 10 órakor Nagykárolyban az erdőmesteri hivatalban árverés utján eladatni fog.

Illés Nándor,

erdőmester.

(338.)

Utányomat nem dijastatik.

Csőd alatti kiárulás!

Vagyonbukott Molnár Lukáts csődtömegéhez tartozó bolti czikkek és árukészletekre a debreczeni tek. kir. törvényszék 13000/1878. P. sz. a. kelt határozata nyomán a f. 1878. évi sept. 23-ik napjától kezdve vagyonbukottnak városház alatt levő bolthelyiségében igen jutányos árban kiárulás eszközöltetik; mihez a venni szándékozókat tisztelettel meghivom.

Márk Endre,

id. tömeggondnok.

(341.)

Kiadó tulajdonos: Vértessi Lajos.

Debrecen, 1878. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.